

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АУДИТУ В УКРАЇНІ

**ПОЦІЛУЙКО Владислав, здобувач вищої освіти
спеціальність 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

***Анотація:** у статті розглянуто особливості функціонування системи бухгалтерського обліку та аудиту України в умовах воєнного стану. Визначено основні проблеми ведення обліку, пов'язані з воєнним станом. Проаналізовано вплив воєнних умов на аудиторську діяльність. Окрему увагу приділено законодавчим та нормативним змінам, спрямованим на спрощення звітності та підтримку бізнесу. Окреслено перспективи розвитку системи обліку й аудиту після війни, зокрема подальшу цифровізацію, підвищення прозорості та інтеграцію з міжнародними стандартами.*

***Ключові слова:** бухгалтерський облік, аудит, воєнний стан, фінансова звітність, цифровізація, міжнародні стандарти.*

Воєнний стан в Україні став рушійним чинником трансформації економічних процесів, що торкнувся насамперед системи бухгалтерського обліку та аудиту. В умовах невизначеності, втрати активів і документів, переміщення бізнесу та персоналу зросла потреба в адаптації облікової практики до кризових умов.

Суттєвою зміною стало запровадження державою механізмів відстрочки у поданні фінансової та податкової звітності. Це дало можливість підприємствам уникнути штрафних санкцій і зосередитися на збереженні бізнесу, проте одночасно знизило повноту й своєчасність облікових даних. Значна кількість суб'єктів господарювання втратила доступ до первинних документів, що ускладнило підтвердження господарських операцій. У цих умовах особливого поширення набули електронний документообіг, хмарні сервіси та програмні комплекси, які забезпечують дистанційне ведення обліку та збереження даних [1].

Не менш вагомі зміни відбулися в аудиторській сфері. Через безпекові ризики і знищення інфраструктури проведення багатьох перевірок стало неможливим. Частина аудитів відкладалася, а інші здійснювалися дистанційно із застосуванням цифрових інструментів. Водночас посилилася роль внутрішнього аудиту, який допомагає забезпечити оперативний контроль за використанням

фінансових ресурсів, зокрема бюджетних і міжнародних. Для аудиторів зросли вимоги до етичності та професійної обачності, адже достовірність їхніх висновків безпосередньо впливає на довіру до бізнесу та держави [2].

Законодавчі зміни у сфері обліку й аудиту були спрямовані на підтримку бізнесу та забезпечення мінімальної прозорості фінансової інформації. Серед них варто виокремити спрощення податкової системи для малого бізнесу, можливість підтвердження операцій електронними документами, а також підвищені вимоги до контролю за використанням коштів міжнародної допомоги. Попри складні умови, Україна зберігає курс на гармонізацію з міжнародними стандартами фінансової звітності та аудиту, що є важливим чинником інтеграції у світову економіку [3].

У перспективі післявоєнного відновлення бухгалтерський облік та аудит мають розвиватися на засадах цифровізації, кіберзахисту та прозорості. Очікується, що саме аудит відіграватиме важливу роль у підтвердженні цільового використання міжнародної фінансової допомоги, а облік стане інструментом довіри між державою, бізнесом та іноземними інвесторами. Важливим завданням залишається також підготовка нової генерації фахівців, здатних працювати за міжнародними стандартами та володіти сучасними цифровими інструментами.

Отже, воєнний стан водночас виявив слабкі місця у системі бухгалтерського обліку й аудиту та стимулював їх модернізацію. Виклики сьогодення створили підґрунтя для глибоких змін, а подальший розвиток обліку й аудиту визначатиметься рівнем цифровізації, прозорості та інтеграції у світовий фінансовий простір.

Література:

- 1.Potryvaieva, N., Dubinina, M., Cheban, Yu., Syrtseva, S., & Luhova, O. (2024). Digitalisation of accounting of agricultural enterprises: National and international experience. *Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science*, 28(4), 41-53. doi: 10.56407/bs.agrarian/4.2024.41.
- 2.Potryvaieva, N., Dubinina, M., Cheban, Yu., Syrtseva, S., & Luhova, O. (2025). Role of accounting and control system in taxation of agricultural enterprises under

martial law. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 29(2), 22-33. doi: 10.56407/bs.agrarian/2.2025.22.

3.Potryvaieva, N., Palieiev, A. (2023) Accounting outsourcing as a modern effective tool of enterprise management. Ukrainian Black Sea Region Agrarian Science, 2023. № 27(3). p. 18-30. URL: <https://doi.org/10.56407/bs.agrarian/3.2023.18>

Abstract: *The article examines the peculiarities of the functioning of the accounting and auditing system in Ukraine under martial law. The main problems of accounting are identified, in particular, the loss of access to primary documents, violations in reporting, and the need to switch to remote and digital forms of work. The impact of military conditions on auditing activities is analyzed, in particular, restrictions on audits and the growing role of internal audit in the control of financial resources. Particular attention is paid to legislative and regulatory changes aimed at simplifying reporting and supporting business. The prospects for the development of the accounting and auditing system after the war are identified, in particular further digitalization, increased transparency, and integration with international standards.*

Keywords: *accounting, auditing, martial law, financial reporting, digitalization, international standards.*

**Науковий керівник – ПОТРИВАЄВА Наталя,
д-р екон. наук, професорка кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв**